

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
41 (1999)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-23-0

BRNO 2000

9990385

150, —

PŘEHLED VÝZKUMŮ 41 (1999)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., RNDr. Vladimír Hašek, DrSc.,
Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš, Alice Del Maschio,
Dana Gregorová

Na titulním listě: Orlovice, okr. Vyškov. Letecký dokumentační snímek
zaniklého hradu.

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

© 2000 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Obr. 2 Mohelnice (okr. Šumperk). Nálezová situace lodi v původním uložení s přední řadou kůlů. Die Fundsituation des Schiffes mit der vorderen Pfostenreihe.

Obr. 3 Mohelnice (okr. Šumperk). Dokumentace monoxylu (nahore) a detail zádě lodi (dole). Dokumentation des Fundes (oben) und Detail des Hinterdeckes (unten).

Literatura:

- Tichý, R. 1956: Neolitické sídliště v Mohelnici, AR 8, 3-8,33-38,66
- Tichý, R. 1962: Osídlení s volutovou keramikou na Moravě, PA LIII, 245-301
- Tichý, R. 1970: Zu einigen neolithischen Kultusgegenständen aus Mohelnice, Sborník ČSSA 4, 7-19
- Tichý, R. 1972: XIII. Grabungssaison in Mohelnice, PV za rok 1971, Brno, 17-21

Resumé:

Mohelnice (Bez. Šumperk). „U Moravy“, tätige Schottergrube. Bronzezeit? Monoxyl. Rettungsaktion.

MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrý, okr. Brno-venkov)

Jesyně Pekárna. Doba kamenná, doba bronzová, doba hradištní, středověk. Sídliště. Postexkavační výzkum.

V letech 1995-1997 byly před jeskyní Pekárnou odebrány dva krychlové metry sedimentů, které pocházejí s největší pravděpodobností z výzkumů K. Absolóna. Při proplavování tohoto materiálu v prostoru lomu CVM se podařilo získat poměrně pěknou kolekci drobných předmětů z magdalenienu (Škrdla - Lázníčková 1999). V roce 1999 se pokračovalo v proplavování sedimentů vyvezených z jeskyně. Kromě paleolitické štípané industrie se však podařilo získat i menší kolekce mladšího, převážně střepevého materiálu. Většinou šlo o atypické střepy z výdutí se značně odřeným povrchem a pro datování tedy zcela nevhodné. Mimo to však soubor obsahoval asi dvě desítky artefaktů, u nichž lze spolehlivě určit jejich chronologické zařazení.

Nejstarší postpaleolitický horizont reprezentuje několik střepů z plavené hlíny s výzdobou rytých volut (obr. 1:6-7). Kultuře s moravskou malovanou keramikou můžeme mimo jiné připsat fragment z velké mísy s mírně zesíleným a ven vyhnutým okrajem (obr. 1:12). Jen rámcově do mladého eneolitu můžeme zařadit střep s linií drobných důlků pod okrajem (obr. 1:5). Období popelnicových polí zastupuje střep z větší nádoby s okrajem vně rozšířeným (obr. 1:8). Další fragment (obr. 1:11) lze jen rámcově datovat do slovanského období a poslední patří do raného středověku (obr. 1:9,10).

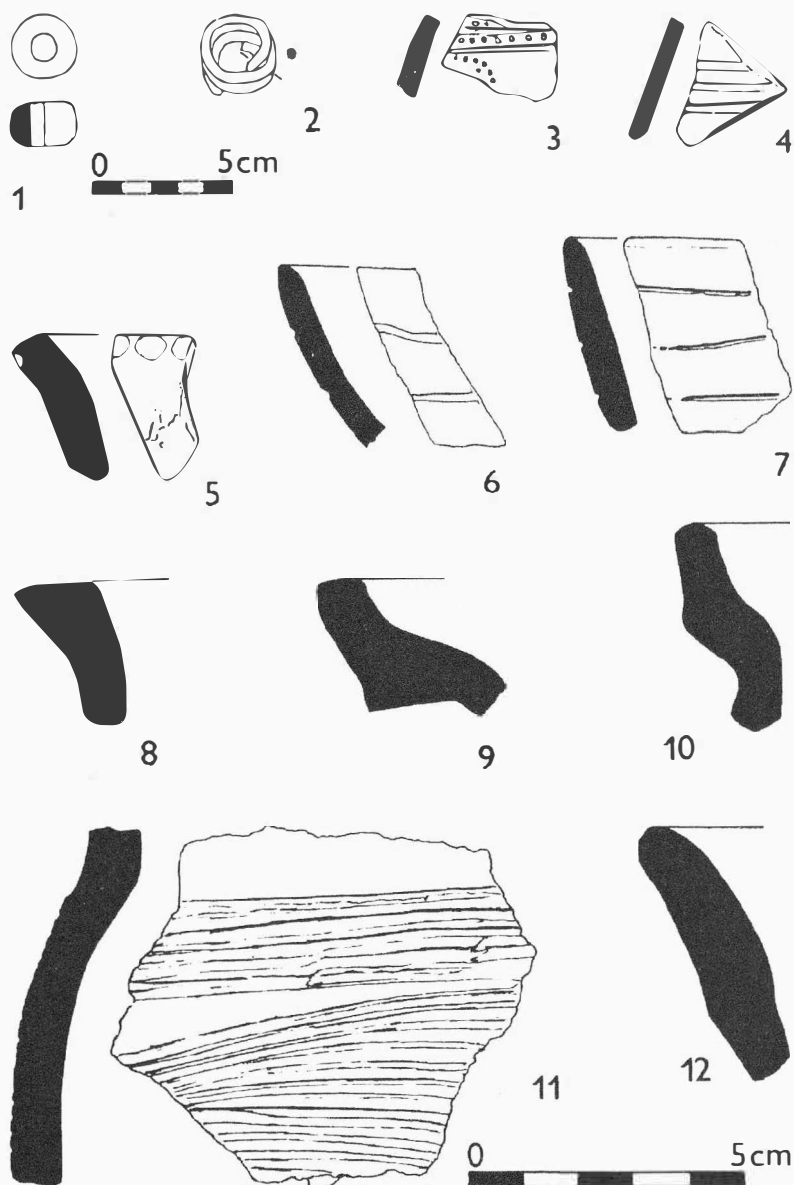
Nejpočetnější část tohoto souboru představují nálezy únětické kultury. Vedle celé řady nezdobených střepů s typickým vyhlazením povrchu se plavením získalo i několik zlomků s ornamentem. Šlo o fragmenty nádob s několikanásobnými

horizontálními rýhami (obr. 1:4) a v dalším případě s kombinací rytých linií a vpichů (obr. 1:3). Mnohem zajímavější jsou však nekeramické nálezy. Drobná spirálka z měděného nebo bronzového drátu (obr. 1:2) představuje běžný kovový výrobek z počátku doby bronzové. Zajímavější je drobný korálek s otvorem ze skelné hmoty světle zelené barvy (obr. 1:1). Několik set se jich vyskytlo na nitranském pohřebišti v Holešově, kde měly občas podobu segmentových trubiček, ale většinou jednoduchých bikónických nebo čočkovitých kroužků (Ondráček - Šebela 1985, tab. 2:9; 3:14; 10:7,11,12; 12:15; 18:1; 20:1; 24:3) a na dalších lokalitách epišňůrového kulturního okruhu. Vyloženou vzácností nejsou ani na pohřebištích ze

staroúnětického období (Ondráček 1963, 411, obr. 132) a výjimečně se nalezl i na soudobém sídlišti v Rajhradě (Peškař 1958).

Získané nálezy rozšiřují kolekci nálezů získaných z Pekárny. Archeologickým materiálem jsme zatím neměli doloženo využívání jeskyně ve středověku. Zajímavé jsou i drobné nálezy ze starší doby bronzové. V literatuře se dosud uváděly pouze dvě bronzové (měděné?) tyčinky z výzkumu M. Kříže (Stuchlík 1981, 10-11, obr. 14:2,3). Kovová, patrně měděná spirálka a korálek ze skelné hmoty znovu potvrzují názor o intenzivním využívání jeskyně ve starším období únětické kultury.

Stanislav Stuchlík, AÚ AV ČR Brno

Obr. 1. Mokrý - Horákov, jeskyně Pekárna. Výběr nálezů. Pekárna Höhle, Auswahl der Funde.

Literatura:

Ondráček, J. 1963: Nálezy měřanovicko-nitranského typu na Moravě, Archeologické rozhledy XV, 405-415.

Ondráček, J., Šebela, L. 1985: Pohřebiště nitranské skupiny v Holešově, Studie Muzea Kroměřížska '85, 2-130.

Peškař, I. 1958: Sídliště z období únětické a velatické kultury v Rajhradě, Přehled výzkumů 1957, 39-40.

Stuchlík, S. 1981: Osídlení jesyň ve starší a střední době bronzové na Moravě, Studie Archeologického ústavu ČSAV v Brně IX/2.

Škrdla, P., Lázničková, M. 1999: Mokrý-Horákov (kat. úz. Mokrý, okr. Brno-venkov), Přehled výzkumů 40 (1997-1998), 158-159.

Resumé:

Mokrý-Horákov (Bez. Brno-venkov). Pekárna. Höhle-Siedlung. Stein- und Bronzezeit, Burgwallzeit, Mittelalter.

NEDVĚZÍ (okr. Olomouc)

„Díly“. Doba bronzová. Sídliště. Záchraný výzkum.

Archeologický průzkum lokality Nedvězí „Díly“ byl vyvolán stavbou VTL – jižní obchvat Olomouce. Lokalita se nachází asi 1 km JV směrem od obce na levém břehu potoka Ramzy. Na mapě ZM ČSR 1:10 000 (kladový list 24–22–24) je zkoumaný prostor vymezen těmito koordináty: 160 mm od ZSČ a 150 mm od JSČ; 160 mm od ZSČ a 115 mm od JSČ; 210 mm od ZSČ a 150 mm od JSČ; 210 mm od ZSČ a 115 mm od JSČ.

Nalezený sídelní areál se nacházel nejen na temeni vyvýšeniny (240 m n.m.), ale sestupoval po svahu (orientace JZ směrem) dolů až k hranici inundačního pásma potoka (236 m n.m.). Výkop pro pokládku potrubí byl široký 1,40 m a hluboký až 1,80 m. Podloží je tvořeno světlými žlutohnědými sprašovými půdami. Celkem bylo prozkoumáno 9 objektů.

Objekty č. 3, 5, 6 a 9 neobsahovaly žádný archeologický materiál a proto byly rámcově zařazeny do pravěku. Není vyloučeno, že souvisí s nálezy z objektů č. 1, 2, 4 a 8, které lze vzhledem ke špatné vypovídací hodnotě archeologického materiálu zařadit do doby bronzové bez bližšího kulturního zařazení.

Protože výkop VTL odhalil objekty větších rozměrů (hlínky), lze tuto kumulaci objektů

považovat za hospodářský okrsek patřící k osadě, o jejíž existenci v trati „Díly“ je možné uvažovat. Nejbližší osídlení z doby bronzové (únětická kultura) se nachází 1 km V směrem na lokalitě Nemilany „Zadní díly“.

Tomáš Berkovec, AC VMO

Resumé:

Nedvězí (Bez. Olomouc). „Díly“. Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

NEMILANY (okr. Olomouc)

„Na kopci“. Doba bronzová – věteřovská kultura. Sídliště. Záchraný výzkum.

V roce 1999 se podařilo při stavbě dálnice prozkoumat stopy osídlení ze starší doby bronzové (1 jáma) kultury věteřovské. Viz. středověk – Nemilany „Na kopci“.

„U remízku“. Doba bronzová – KLPP. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V září 1999 byl na trase dálnice R 35 v údolní nivě řeky Moravy, v nadmořské výšce 206 m, objeven ojedinělý žárový popelnicový hrob. Identifikace lokality v mapě MZ 1:10000, list 24-22-24, v souřadnicích 472 mm od Z. s.č. - 185 mm od J. s.č.

Marek Kalábek, Petr Vitula, AC VMO

Resumé:

Nemilany (Bez. Olomouc). „Na kopci“. Bronzezeit, Věteřov-Gruppe. Siedlung. Rettungsgrabung; „U remízku“. Bronzezeit, Urnenfelderkultur. Gräberfeld, Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)

Trat' „Mýlina“, „Dlouhé díly“. Sídliště. Mladší doba bronzová - KLPP. Záchraný výzkum.

Záchraným výzkumem při výstavbě rodinných domků v Neředíně bylo odkryto i několik sídlištních objektů z mladší doby bronzové (viz doba římská).

Filip Šrámek, Petr Vitula, AC VMO

Resumé:

Olomouc (Kataster Neředín, Bez. Olomouc) „Mýlina“, „Dlouhé díly“. Siedlung. Bronzezeit, Kultur der Lausitzer Urnenfelder. Rettungsgrabung.